

vluchtigen glans verleent: achter de weerzinwekkende stijlloosheid van haar geschrijf verbergt zich pijn en leed. En dit menselijke, al is het klein en schuw, maakt, dat men haar boek niet heelemaal vergeet.

Het werk van Zimmerman heeft eenige affiniteit met dat van Treffers, doch men behoeft slechts enkele bladzijden van beider boeken te vergelijken om het verschil te zien: dat van Treffers heeft een zeker fond, dat van Zimmerman baseert zich eenvoudig op een complex litteraire herinneringen. Het is bijna belachelijk van vanzelfsprekendheid, van schoolsche navolging der bekende exempelen. De titel plus de eerste pagina leveren u den inhoud van het gansche, 228 bladzijden groote boek en gij volbrengt de lectuur ervan enkel en alleen onder den prikkel der nieuwsgierigheid, of de auteur u er niet in wil laten loopen en u een parodie wenscht op te dissen van een bepaalde periode onzer roman-litteratuur. Maar ik raad u, spaar u de moeite: het is en blijft alles doodelijke ernst en er rest ons niet anders dan er de redactie van De Nieuwe Gids een zeer nadrukkelijk verwijt van te maken, dat zij door het publiceeren van dezen roman in haar kolommen een werk met haar autoriteit dekte, dat dit in geen enkel opzicht verdient en dat zij daardoor een uitgever, maar in de eerste plaats een wel-meenend mensch als de heer Zimmerman ongetwijfeld is, groote schade heeft gedaan. Want het geldelijk nadeel, dat de uitgever misschien van zijn uitgave heeft, weegt in de verste verte niet op tegen hetgeen men misdoet met de aanmoediging van een talent, dat niet gebleken is.

Benno J. Stokvis heeft een uitnemend werkje geschreven over Lodewijk van Deyssel; wat nu Lodewijk van Deyssel bewogen heeft een vleiend voorbericht te schrijven bij de pennevruchten van Benno J. Stokvis is op zichzelf heel begrijpelijk en behoeft vooral niet een uiting te zijn van allerlei verachtelijke karakter-eigenschappen, naar het kortzichtige lieden zoo dikwijls plegen voor te stellen. Ik ben ervan overtuigd, dat Lodewijk van Deyssel dit voorbericht niet geschreven heeft op grond van „de eene dienst is de andere waard”, doch dat hij alleen maar wat al te vluchtig en wat al te luchthartig van den inhoud van Stokvis' schetsen kennis heeft genomen. Anders had hij stellig zijn aanbeveling achterwege gelaten, al was het alleen maar uit de overweging, dat hij er den schrijver meer schade dan goed mee zou doen. Het werk van Stokvis namelijk is nog volkomen onuitgegroeid, het zit vastgeroest in allerlei tradities, vooral „litteraire” tradities, waaruit het zich, naar het schijnt, uiterst moeilijk zal kunnen bevrijden. Ongepubliceerd en op achttienjarigen leeftijd geschreven zouden zij minder zorg baren voor het talent van den auteur dan thans, nu zij blijkens hun publikatie in boekvorm door hem bijzonder hoog worden gesteld. Als aanloop, als oefening zijn zij niet zonder verdienste, maar waarom hun beteekenis zoozeer overschat? R. H.